

Soča, povej

2007-2013
cooperazione territoriale europea
programma per la cooperazione
transfrontaliera
Italia-Slovenia
evropsko teritorialno sodelovanje
program čezmejnega sodelovanja
Slovenija-Italija

Investiamo nel
vostro futuro!

Naložba v vašo
prihodnost!

www.ita-slo.eu

Progetto cofinanziato dal Fondo europeo di
sviluppo regionale
Projekt sofinancira Evropski sklad
za regionalni razvoj

"Sam, sam, sam moram biti,
v večnosti sebe in v sebi večnost odkriti,
svoje prozorne peroti v brezdaljo razpeti
in mir iz onstranske pokrajine vase ujeti."
Srečko Kosovel

Dragi popotniki

Ste že kdaj hkrati ujeli v pogled Alpe in Jadransko morje? Ste se že sprehodili ob smaragdni reki Soči od njenega živahnega izvira v Triglavskem narodnem parku do lenobnega ustja v naravnem rezervatu v Tržaškem zalivu? Doživite vezi med Slovenijo in Italijo na Poti miru.

Tu je velika vojna pred stoletjem zarezala v spokojnost. Ob obletnicah soške fronte se spominjamo sto tisočih mož in fantov v jarkih in na okopih, ki so jih zgradili z lastnimi rokami. Ste vedeli, da so njihove pogumne žene, ki so delale v zaledju, včasih namesto razstreliva v velike granate zaprle kar kose oblek in se tako uprle vojni?

Danes zgodovinsko dediščino evropskega pomena povezuje Pot miru od Alp do Jadrana, ki teče po zeleni, razgibani pokrajini – mimo slikovitih krajev, odmaknjenih vasi in odprtih ognjišč, kjer se iskrice od dobrih zgodb.

Preživite vikend z vodnikom poznavalcem, sami ali v skupini, z avtom, peš ali s kolesom. Turistični ponudniki doživetij so se povezali v čezmejno mrežo T-lab in skupaj ustvarili nove ideje za vaš oddih, ki jih najdete v brošuri *Soča, povej*.

Dobrodošli na Poti miru! Začutite brezmejnost in svobodo, razprite krila v razgledih na gore in morje, prepustite se gostoljubju domačinov.

KAZALO	
BREZMEJNI VIKENDI	3
PETEK - Čez Alpe v srce boja in miru	4
SOBOTA - Lepote Soče in planin	5
NEDELJA - Po nedelji se vikend pozna	7
Z GUŠTOM PO POTI MIRU	10
S KOLESOM PO POTI MIRU	11

www.slovenia.info/socapovej

Na naslovnici: Miloš Domevšček, zbiratelj predmetov iz 1. svetovne vojne

Brezmejni vikendi

V viharju zgodovine in zavetju narave

“Povej mi kdo, kam oblaki pljujo,
kam ptice lete, kam vode teko,
kam človek gre ...”

Oton Župančič

Če spremljate tok reke Soče, doživite občutek brezmejnosti med gorami in morjem. Smaragdna lepota navda človeka s posebno energijo. Čeprav je te kraje pred stoletjem razdeljala vojna, so se razseljene družine vrnile domov. Danes se k Soči vračajo popotniki z vsega sveta. Prihajajo prisluškovat naravi in podoživljat zgodbe. Odhajajo spremenjeni, pravi Ivan Jelinčič z Bovškega, karizmatičen kmet, slikar in citrar, ki ga Soča poživlja, odkar pomni.

Pojdite po doživetja v Posočje, na Goriško in v Goriška Brda, na slovensko-italijanski Kras, v Idrijsko in Cerkljansko hribovje. Vse je pripravljeno, da sestavite svoj brezmejni vikend!

2 ali 3 dni

Nočitev: Bovec

1. DAN, PETEK

- A) Predel – trdnjava Kluže
- B) Predel – muzej na prostem Ravelnik
- C) Vršič – Dom Trenta in Triglavski narodni park
- D) Vršič – Alpski botanični vrt Juliana

2. DAN, SOBOTA

Nočitev: Most na Soči/Deskle/Kobarid/Drežnica

- A) Športno dopoldne na Soči – muzej sirarstva – Javorca – Tolminska korita
- B) Kobariški muzej – Kobariška zgodovinska pot – muzej sirarstva – Javorca – zdravilni izviri
- C) Kobariški muzej – Informacijski center Pot miru – Napoleonov most in korita Soče – muzej na prostem Kolovrat – Javorca
- D) Tolminska korita – Tolminski muzej – Informacijski center Pot miru – Kobariška zgodovinska pot – Drežnica
- E) Tolminska korita – Kobariški muzej – Informacijski center Pot miru – Kobariška zgodovinska pot – Drežnica

3. DAN, NEDELJA

- A) Tolminski muzej – Partizanska bolnica Franja – Rudnik živega srebra Idrija – Divje jezero
- B) Trg Evropa v Novi Gorici – Cerje – Debela Griža (Monte San Michele) – Kostnica v Sredipolju (Redipuglia) – Tematski park Grande Guerra nad Tržičem (Monfalcone)
- C) Breginj – Robidišče – Landarska jama (Grotta di San Giovanni d’Antro) – Čedad (Cividale) – Park miru Sabotin

Matic Kutin iz gorske vasice Čadrg.

Ivan Jelinčič, kmet, slikar in citrar z Bovškega.

Čez Alpe v srce boja in miru

*"Kot ptič, rojen v svobodo,
se zdim in s silo dvojnih kril
borim se s to usodo."*

Srečko Kosovel

Dobrodošli v osrčju Julijcev! Nekdanja vojaška oskrbovalna pot čez Vršič je danes prelepa panoramska cesta z dvatisočaki na dlani. V kraljestvo Alp jo lahko mahnete tudi čez prelaz Predel.

Sredi zelene narave so si ustvarili dom zbiratelji, ki so prosti čas posvetili iskanju in ohranjanju vsega, kar je ostalo od soške fronte. Miloš Domevšček iz Bovca je med planinarjenjem našel več kot 120 steklenic za pivo iz časa 1. sv. vojne.

Trdnjava Kluže gnezdi na vrhu ozkega kanjona reke Koritnice. Avstro-ogrska vojska je na pečinah zgradila pravi obrambni sistem dveh utrd.

Oglejte si predstavo Društva 1313. Začutite vsakdanjik avstro-ogrskih in italijanskih vojakov ... Prisluhnite vojnemu ljubezenskemu pismu in obiščite zobozdravnika na fronti.

V VIHARJU ZGODOVINE

TRDNJAVA KLUŽE

Južno od Kluž je v Bovški kotlini urejen muzej na prostem Ravelnik. Vodnik v vojaški uniformi z obiskovalci deli vojaški čaj in pretresljive zgodbe sredi strelskih in povezovalnih jar-kov, bunkerjev, kavern in strojničnih gnezd.

MOŽNOST VODENEGA OGLEDA

MUZEJ NA PROSTEM RAVELNIK

Dotaknite se Julijskih Alp v osrčju Triglavskega narodnega parka. Obiščite Informacijsko središče Triglavskega narodnega parka Dom Trenta in spoznajte skrivnosti narave v sožitju s tradicijo v dolini smaragdne reke Soče.

V ZAVETJU NARAVE

DOLINA TRENTE SREDIŠČE TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA

Obiščite Alpski botanični vrt Juliana z več kot 600 rastlinami. Botanik Albert Bois de Chesne je kljub vplivom sredozemske klime ustvaril pogoje za rast mnogih redkih visokogorskih rastlin.

MOŽNOST VODENEGA OGLEDA

ALPSKI BOTANIČNI VRT JULIANA

Direktor Kobarškega muzeja Jože Šerbec in Nejc Šerbec med urejanjem kopaljšča ob Nadiži, eni najtoplejših alpskih rek.

Lepote Soče in planin

"Le človek, ki je izkusil svetlobo in temo, vojno in mir, vzpon in padec, je zares izkusil življenje."

Stefan Zweig

Kako si želite nadaljevati brezmejni vikend? Ste za športno dopoldne na reki Soči ali za raziskovanje na Poti miru? Vmes se okrepčajte s sirarsko malico. Spoznajte, kako kmetje na pašnikih skrbijo za krave, ki jih ločijo po imenu in značaju. Poleti njihovo mleko predelajo v sir in skuto kar sredi planin. Prav tam se je zgodilo najsrdečje bojevanje človeka v visokogorju, ki ga je v romanu *Zbogom orožje* opisal Hemingway. Avstro-Ogrska in Italija sta se spopadli v 12 bitkah.

Ambasador zgodovine soške fronte je direktor Kobariškega muzeja Jože Šerbec, ki lastnoročno poskrbi za vedno svežo barvo lesa na spominski cerkvi na Javorci. Povzpnite se na vrh in začitite mir v svetišču, posvečenem vojakom vseh ver in narodov.

Dolina Soče vabi s pisano paletto aktivnosti v naravi. Najpriljubljenejši so vodni športi na smaragdni reki. Hitre brzice in globoki tolumni, velike skale sredi struge in bujno zelena okolica takoj osvojijo obiskovalce. Privoščite si aktivno dopoldne na Soči z raftom ali kajakom, soteskanje, spust čez dolinice Kaninskega pogorja z jeklenimi vrvmi v Zip-line parkih ali ribolov v družbi lokalnih ribičev.

Spoznajte zgodovinske dogodke ob Soči iz časa 1. sv. vojne. Največji del stalne razstave je namenjen pripovedi o gorskem bojevanju v Julijskih Alpah in poslednji, tj. 12. soški bitki, imenovani tudi »kobariška bitka«. Spopad med sto tisoči moč avstro-ogrske in italijanske armade se je začel 24. oktobra 1917 ob Soči in se po 17 dneh zaključil na bregovih reke Piave. Za Erwina Rommla je bitka pomenila pomemben mejnik v njegovi bleščeči vojaški karieri.

Informacijski center Pot miru je stičišče vseh doživetij od Alp do Jadrana. Vodniki in svetovalci so vedno na voljo za načrtovanje izletov, za vodenje po Poti miru in za informacije o zasebnih zbirkah. V prostorih centra sta tudi register padlih vojakov in multimedijška razstava.

Sprehodite se po delu Kobariške zgodovinske poti. Povzpnite se do italijanske kostnice okoli cerkve sv. Antona. Tu počiva 7.014 italijanskih vojakov. Čez Napoleonov most nadaljujte ob Soči do lesene brvi. V bližini je italijanska obrambna črta z urejenimi kavernami. Do najslikovitejšega slovenskega slapu Kozjak, ki je z zadnjim stebrom vode izdolbel celo podzemno dvorano, ni več daleč.

VRHUNEC DNEVA

V ZAVETJU NARAVE

**ŠPORTNO DOPOLDNE
V DOLINI SOČE**

MOŽNOST VODENEGA OGLEDA

KOBARIŠKI MUZEJ

MOŽNOST VODENEGA OGLEDA

**INFORMACIJSKI
CENTER POT MIRU**

V VIHARJU ZGODOVINE

**KOBARIŠKA
ZGODOVINSKA POT**

Maša Klavora je del energičnega in mladega tima, ki ustvarja doživetja na Poti miru. Že kot študentka je bila trdno odločena, da se vrne v domače kraje.

Tatjana Humar, vodja turistično informacijskega centra v Kobaridu, in informator Alen Červ na Javorci. V prostem času rada uživata v vsem, kar v dolini Soče navdušuje popotnike.

Urška Miklavič med tradicionalnim sirjenjem mleka v muzeju Od planine do Planike.

Na Kolovratu se človeku zvrsti od prelepega pogleda na Julijske Alpe, dolino Soče in Furlanijo. Nato se pred očmi zvrstijo slike velike vojne. Tu je urejen čezmejni muzej na prostem Kolovrat s kavernami, mrežo strelskih jarkov, poveljniškimi mesti ter topniškimi in strojničnimi položaji. Društvo Soška fronta vam lahko pripravi doživetje zgodovine.

V VIHARJU ZGODOVINE

MOŽNOST VODENEGA OGLEDA

ČEZMEJNI MUZEJ NA PROSTEM KOLOVRAT

Privoščite nekaj veselja še brbončicam! Obiščite muzej sirarstva v Kobaridu in si oglejte zbirko Od planine do Planike. Spoznajte tradicijo pašništva in sirarstva. Na sir in skuto so v planinah Zgornjega Posočja ponosni že stoletja. Lokalne sezonske sestavine so nepogrešljive v sodobni kuhinji vrhunskih *chefov* iz Kobarida. Dober tek!

SLASTNA TRADICIJA

SIR OD PLANINE DO PLANIKE

Najlepši slovenski spomenik 1. sv. vojni z znakom evropske dediščine je na Javorci, kjer so avstro-ogrski vojaki na odmaknjeni planini zgradili ganljivo leseno cerkev Svetega Duha. Nad vhodom se izrisuje beseda mir. Ta v modri notranjosti postane oprijemljiv – kljub tragičnemu pogledu na 2.564 imen padlih.

VRHUNEC DNEVA

NAJLEPŠI SPOMENIK VOJNI NA JAVORCI

Jamarja Andrej Fratnik in Antonio Ivšak iz Jamske sekcije Tolmin.

Na planini Polog lahko z vodnikom spoznate blagodejna zelišča in zdravilne vodne izvire.

MOŽNOST VODENEGA OGLEDA

ZDRAVILNI IZVIRI

Občudujte divjo igro vode in skal pri Tolminskih koritih, kjer je zeleno-modra Tolminka veličastno vrezala več kot 60 m globoko sotesko. Za prav posebno pustolovščino se lahko dogovorite s fanti iz Jamske sekte Tolmin, kot si šaljivo pravijo. To so sami izkušeni jamarji, ki organizirajo nepozabna doživetja. Obiščite z njimi Dantejevo jamo!

V ZAVETJU NARAVE

TOLMINSKA KORITA

Pod stenami mogočnega Krna se skriva vas Drežnica. Tu je doma prava podeželska toplina. Srce kraja je cerkev, ki je v začetku prejšnjega stoletja postala mogočna bazilika. Zanimiva je zasebna zbirka o 1. sv. vojni.

DREŽNICA

”Imaš naročje, polno ptic.
To je vse, kar imaš.
Zato vzdigneš roke k nebu.
In tvoje ptice polete.”
Dane Zajc

Avtor: Paolo Petrignani

Avtor: Andrija Majsen

Po nedelji se vikend pozna

Zaključek brezmejnega vikenda si priredite nekaj ovinkov od Soče. V rudniku živega srebra v Idriji morda srečate dobrega škrata Perkmandlca. V odmaknjenem Breginjskem kotu lahko raztegnete vikend v počitnice in pomagata na ekološki kmetiji v zameno za hrano in posteljo. Na Poti miru na slovensko-italijanskem Krasu poiščite v živ kraški kamen vklesan Borojevičev prestol. Koliko zgodb kroži o trmastem avstro-ogrskem poveljniku ali »soškem levu«, ki nikoli ni sedel na ta stol!

Vasja Klavora, nekdanji podpredsednik slovenskega državnega zbora in avtor petih knjig o soški fronti, na Borojevičevem prestolu.

OD TOLMINA DO IDRIJE

V Tolminu se prepričajte, da so Sočo častili že v prazgodovinski. Obiščite Partizansko bolnico Franja na Cerkljanskem. Poskusite idrijske žlikrofe in ujemite v pogled svetleče kaplje živega srebra v idrijskem rudniku!

Tolminski muzej hrani čudovite zbirke. Arheološki del priča o življenju ob Soči v kameni dobi, častilcih sonca v bronasti dobi, razcvetu v železni dobi, napredku v času Rimljanov in zgodnesrednjeveškem prihodu Slovanov. Poudarek zgodovinsko-etnološkega dela je na odločnosti Tolmincev v velikem kmečkem uporu l. 1713.

Slovensko odporiško gibanje v 2. sv. vojni je imelo razvejano zdravstveno mrežo. Izjemnega pomena so bile skrite in težko dostopne bolnišnice. Partizanska bolnica Franja ima danes znak evropske dediščine. Ime je dobila po legendarni zdravnici Franji Bojc Bidovec. Niti ranjenci niso poznali lokacije teh bolnišnic, saj so jim na poti do tja zavezali oči.

Testeni žepki z nadevom iz krompirja, čebule, slanine, majarona, popra, soli in drobnjaka so tradicionalna posebnost Evropske unije. V Idrijo so jih prinesle nemške rudarske družine v 18. in 19. stoletju. Privoščite si jih z bakalco, slastno omako iz koštrunovega ali zajčjega mesa. Dober tek!

Idrija je svetovno znana po nekoč drugem največjem rudniku živega srebra na svetu, ki je danes del UNESCOVE dediščine. Spoznajte zgodbo rudarjev, ki so izkopali neverjetnih 700 km rofov. Najstarejši Antonijev rov iz 15. stoletja je danes urejen v muzej.

V bližini je še eno naravno presenečenje – Divje jezero. Potapljačem še ni uspelo raziskati njegovih skrivnostnih globin, ki ob velikem deževju bruhajo vodo na površje!

V VIHARJU ZGODOVINE

TOLMINSKI MUZEJ

PARTIZANSKA BOLNICA FRANJA

SLASTNA TRADICIJA

IDRIJSKI ŽLIKROFI

VRHUNEC DNEVA

MOŽNOST VODENEGA OGLEDA

RUDNIK ŽIVEGA SREBRA

V ZAVETJU NARAVE

ŽIVA VODA DIVJEGA JEZERA

Avtor: Dunja Wedam

POTI MIRU NA KRASU

Južni del Poti od Alp do Jadrana teče po slovensko-italijanskem Krasu, ki je danes ves zelen in poraščen. Podajte se vse do Tržiča (Monfalcone). Za ureditev Tematskega parka 1. sv. vojne je najbolj zaslužen Marco Mantini, ki ima multikulturno družinsko drevo – kot mnogi sokrajani in sovrstniki. Njihovi pradedje so odraščali v trojezičnem okolju slovenščine, italijanščine in nemščine.

Gorica je razmejevala soško fronto na gorati severni in kraški južni del. Po padcu Sabotina je avgusta leta 1916 mesto zavzela italijanska armada. Pri današnji železniški postaji se stikata Nova Gorica v Sloveniji in Gorica v Italiji. Skupen Trg Evrope združuje nekoč ločene kraje.

V VIHARJU ZGODOVINE

**NOVA GORICA IN
MUZEJ O DRŽAVNI MEJI NA
GORIŠKEM**

Janez Zavadlav, izdelovalec bičev iz Opatjega Sela.

Kamniti velikan na Cerju simbolizira zgodovino in kulturo Slovenije. Vodnica Barbara Jejič je ponosna na slovensko praznovanje svetovnega dneva miru na Cerju in na multimedijsko razstavo o soški fronti. Objemite s pogledom Alpe in Jadransko morje hkrati!

VRHUNEC DNEVA

CERJE

Debela Griža na italijanskem Krasu je bila ena najpomembnejših strateških točk za obrambo Gorice in obvladovanje položajev na soški fronti.

**DEBELA GRIŽA
(MONTE SAN MICHELE)**

Okrepčajte se s suhomesnatimi dobrotami, ki jim do polnega okusa pomaga kraška burja. Obiščite Janka Marušiča, danes edinega izdelovalca kraških bičev v Opatjem Selu.

SLASTNA TRADICIJA

OPATJE SELO

Med 1. sv. vojno sta si Avstro-Ogrska in Italija podajali Tržič. Nad mestom je zanimiv Tematski park na prostem z ohranjenimi jarki in povezovalnimi sistemi.

**TEMATSKI PARK NAD
TRŽIČEM (MONFALCONE)**

“Predvsem se moramo ustaviti, si vzeti čas za razmislek, biti v tišini. Pogosto nam je tesno, kakor človeku, ki beži pred svojo senco in pred odmevom svojih korakov. Bolj ko teče, bolj jasno vidi senco; hitreje ko teče, močnejše je vznemirjenje in topotanje njegovih nog, vse dokler se končno ne ustavi in ne najde zavetja v senci drevesa.”

Tiziano Terzani

Barbara Jejič, vodnica po Poteh miru na Krasu, na Cerju.

Bogdan Potokar,
vodnik po Parku
miru Sabotin.

OD FURLANIJE IN BENEČIJE DO SABOTINA

Preпустite se severnim vetrovom Alp in južni sapici Sredozemlja v krajih, kjer se prepletata slovenska in italijanska kultura. Poskusite furlansko joto pri Bogdanu Potokarju, vodniku po Parku miru na Sabotinu. Tam najdete celo improvizirano strgalo za parmezan iz steklenice, ki so jo italijanski vojaki prebodli z žebli.

Pavla Brilej iz Robidišča je znana po specialitetah, kot so testenine, polnjene z zelišči in skuto.

Mimo korit Nadiže in Napoleonovega mosta vodi pot v nostalgijo. Danes lahko v Breginju poleg mnogih zgodb doživite redko beneško-slovensko arhitekturo z lesenimi balkoni ali *ganki*, ki so jo po potresu l. 1976 obnovili v tradicionalnem stilu. Najzahodnejša slovenska vasica Robidišče je neverjetno slikovita. Med zelenimi pašniki živi le še peščica prebivalcev. Sprehodite se med hišami po živem muzeju!

Landarska jama po vzponu po več kot stotih stopnicah obiskovalca osupne z obokanimi podzemnimi dvoranami in potmi. Že v prazgodovini je služila kot zatočišče, bogato z vodo. Rimljani so jo uporabljali kot vojaško postojanko in tempelj. Pozneje je bila eno prvih slovenskih krščanskih svetišč.

Slikovito mestece je kot del poti Langobardov v Italiji UNESCOVA dediščina. Sprehodite se med pisanimi srednjeveškimi ulicami, trgi, palačami in cerkvami. Privoščite si sveže testenine v eni od gostilnic!

Sabotin so vojaki na soški fronti kot panj prevrtali v vseh smereh. Bil je ključna točka avstro-ogrske obrambe Gorice. Območje pod vrhom so med obema vojnama poimenovali sveti prostor (zona sacra). Danes je na Sabotinu Park miru.

V ZAVETJU NARAVE

BREGINJ IN ROBIDIŠČE

VRHUNEC DNEVA

LANDARSKA JAMA (GROTTA DI SAN GIOVANNI D'ANTRO)

SLASTNA TRADICIJA

ČEDAD (CIVIDALE)

V VIHARJU ZGODOVINE

PARK MIRU SABOTIN

Pot miru od Alp do Jadrana

i

Smaragdna Soča vse od najvišjih slovenskih vrhov do Devina v Tržaškem zalivu povezuje Pot miru od Alp do Jadrana. Bogato dediščino soške fronte lahko sredi čudovitih razgledov na Julijce, Goriško, briške vinograde, kraške travnike in morje doživite z avtomobilom ali avtobusom, še lepše pa je iti peš ali s kolesom. Za manjše skupine sta v nadaljevanju dva dobro premišljena programa. Informacijski center in srce Poti miru sta v Kobaridu, kjer se lahko opremito z zemljevidi in podatki o turističnih programih, se pridružite vodnikom na izletih ali pobrsKate za naslovi zasebnih zbirateljev, ki so odlični pripovedovalci zgodb.

Z guštom po Poti miru

Spomini in skomini od Krasa do Alp

Ana Roš in Valter Kramar, kuharska mojstrica in žlahtni gostitelj iz Starega Sela.

Štanjel je že od zgodnjega srednjega veka srce komenskega Krasa. Sprehodite se po **Fabianijevi poti**. Sloviti arhitekt Maks Fabiani se je po vojni odrekel karieri na Dunaju, se vrnil domov in pomagal urediti razdejane primorske vasi. Pravega Krasa ni brez dobrot, kot sta kraški pršut in vino teran. Nadaljujte do vasi **Sveto**. Romarska cerkev sv. Tilna je nudila zavetje avstro-ogrskim vojakom, ki so imeli tu bolnišnico. Naslonite se na petstoletno lipo in začutite zgodovino.

V **Temnici** se odpira pogled na **Tržaški zaliv** in na skrivnostno kraško podzemlje, ki je v vojni nudilo zavetje vojakom in živežu v velikih jamah, kakršna je Krompirjeva jama. V **Brestovici pri Komnu** si oglejte Grofovo jamo na pobočju Grmade. V naravni jami so vojaki ustvarili kar devet platojev za pograde. V bližini je **Gorjansko**, največje pokopališče soške fronte na Slovenskem, kjer počiva več kot 10.000 vojakov Avstro-Ogrske. Nadaljujte do gradu v **Devinu (Duino)**, kjer še vedno živijo plemiči. Zapeljite se nad **Tržič** v Tematski park 1. sv. vojne na prostem. Dan zaključite v svetovljanskem **Trstu**.

Hemingwayevo sporočilo iz romana *Zbogom orožje*, da z zmago ne dobiš vojne, močno zazveni v **Sredipolju**, kjer stoji največji italijanski vojni spomenik. Tu počiva več kot 100.000 italijanskih vojakov. Spomenik postavlja v središče 12. soško bitko. Kmalu zatem se je monarhija sesula, vse več je bilo zelenega kadra, vojakov, ki so pobegnili in sanjali o samostojnih državah. Na poti od Sredipolja do **Doberdoba** divje lepo kraško pokrajino režejo okopi, jarki in povezovalne poti, kjer društvo Foljan - Sredipolje redno uprizarja vojne dogodke. Miru nazdravite v **Goriških brdih**, sredi mehke vinskih gričev in trt. Po tej pokrajini se zapeljite s kolesi na električni pogon. Prenočite v gastronomsko bogati **Medani sredi Brd** ali se spustite k Soči, v Novo Gorico ali Deskle.

Potepanje zaključite med Kobaridci. Domačini so ponosni na svoje vrhunske restavracije in kuharske mojstre. Danes je v **Kobaridu** tudi **srce Poti miru od Alp do Jadrana**. Zapeljite se na muzej na prostem **Kolovrat**. Tu lahko okusite jedi iz vojaškega kotla. V dolini obiščite **Kobariški muzej** in Informacijski center Pot miru. V italijanski kostnici nad mestom se nad imenom vsakega padlega vojaka izpisuje »Prisoten«. In prav prisotnost spomina je lahko varuh prihodnosti.

1. DAN

ŠTANJEL – KOBJEGLAVA
– KOMEN – SVETO

2. DAN

TEMNICA – BRESTOVICA
– GORJANSKO – DEVIN
(DUINO) – TRST (TRIESTE)

3. DAN

SREDIPOLJE (REDIPUGLIA)
– DOBERDOB – GORIŠKA
BRDA – DESKLE /
MEDANA / NOVA GORICA

4. DAN

KOLOVRAT – KOBARID –
KOBARIŠKI MUZEJ

Na Čadrgu so kar trije gospodarji kmetije od očetov prevzeli pri tridesetih. Med njimi je **Jani Kutin**, ki v prostem času kuje satirične rime in poskrbi, da zgodbe iz planin ostajajo žive.

S kolesom po Poti miru

Čez drn in strn od Alp do Krasa

V **Ljubljani** se vkrcajte na vlak in podoživite slavno Bohinjsko proggo, ki je v začetku 20. stoletja povežala srednjo Evropo z Jadranskim morjem. V času 1. sv. vojne je proggo v celoti prevzela vojska. Izstopite na **Mostu na Soči** in izberite med tremi možnostmi vodenih kolesarskih izletov:

- **na Javorco**, kjer se sredi planin dviga spominska cerkev Svetega Duha. Najlepši spomenik 1. sv. vojne v Sloveniji ima znak evropske dediščine;
- **na Mengore**, vzpetino z Marijino cerkvijo, kjer je bilo središče tolminskih puntarjev (upornih kmetov) in pozneje prva avstro-ogrška obrambna črta;
- **do Tolminskih korit**, kjer je živahna reka Tolminka ustvarila smaragdne tolmune in 60 m globoko sotesko. Povzpnete se do gorske vasi Čadrg, kjer imajo vse ekološke kmetije skupno sirarno.

Povzpnete se na **Kolovrat** in do muzeja na prostem. Nadaljujte do **Kambreškega**, odmaknjene pokrajine na zahodnem robu Slovenije, kjer še danes uporabljajo zbiralnik za vodo iz časa 1. sv. vojne in sušijo sadje v veliki, skupni sušilnici. Tu domuje Lukčeva hiša s spomeniško zaščitenim ognjiščem. Obiščite bližnjo kaverno na Globočaku. Nato prečite **Korado in Sabotin**, ki Goriška brda varujeta pred hladnimi alpskimi vetrovi. Tu vas čaka nepozaben razgled na vse vrhove, ki objemajo Sočo od izvira do izliva. Obiščite Park miru Sabotin. Z zlahtno kapljico nazdravite na degustaciji vina v osrčju Goriških brd v **Šmartnem**. Utrjeno in obnovljeno srednjeveško vasico s stolpci je moč videti iz vsakega kotička Brd.

Pot miru na **Goriškem in na Krasu** vabi naprej. Obiščite Pokrajinski muzej v **Gorici** z eno najboljših zbirk o 1. svetovni vojni na slovenskih in italijanskih tleh. Sredi zelenega Krasa se dviguje **Cerje**, od koder pogled hkrati ujame Alpe in Jadransko morje. Poiščite kamnit, v živo skalo vklesan stol poveljnika Borojevića. S svojo neomajno vero v monarhijo in cesarja je skupaj z armado do konca vztrajal na položajih. Na pokopališču na **Gorjanskem** počiva več kot 10.000 avstro-ogrskih vojakov. V vasi **Sveto** se ustavite pri cerkvi sv. Tilna in ob petstoletni lipi, ki je preživela vse.

1. DAN

LJUBLJANA – MOST
NA SOČI – JAVORCA /
MENGORE / TOLMINSKA
KORITA – TOLMIN

2. DAN

KOLOVRAT –
KAMBREŠKO – KORADA
– SABOTIN – ŠMARTNO
– MEDANA

3. DAN

GORICA – CERJE –
SVETO – SEŽANA

INFORMACIJSKI CENTER POT MIRU

Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju«
Gregorčičeva 8, SI-5222 Kobarid
T: +386 5 389 01 66/67
E: info@potmiru.si
www.potmiru.si

TIC Bovec

Trg golobarskih žrtev 8, SI-5230 Bovec
T: +386 5 384 19 19
E: info@bovec.si
www.bovec.si

TIC Kobarid

Trg svobode 16, SI-5222 Kobarid
T: +386 5 380 04 90
E: info.kobarid@lto-sotocje.si
www.dolina-soce.com

TIC Tolmin

Petra Skalarja 4, SI-5220 Tolmin
T: +386 5 380 04 80
E: info@lto-sotocje.si
www.dolina-soce.com

TIC Kanal

Pionirska ulica 2, SI-5213 Kanal
T: +386 5 398 12 13
E: tic.kanal@siol.net
www.tic-kanal.si

TIC Brda

Grajska cesta 10,
SI-5212 Dobrovo v Brdih
T: +386 5 395 95 94
E: tic@obcina-brda.si
www.brda.si

TIC Nova Gorica

Delpinova ulica 18b,
SI-5000 Nova Gorica
T: +386 5 330 46 00
E: tzcticng@siol.net
www.novagorica-turizem.com

TIC Temnica

Temnica 10,
SI-5296 Kostanjevica na Krasu
T: +386 5 308 00 40
E: info.temnica@siol.net
www.potimirunakrasu.info
www.storija.info

TIC Miren

Miren 5 C, 5291 Miren
T: +386 51 20 20 60
E: tic.miren@siol.net

TIC Štanjel

Štanjel 1 A, SI-6222 Štanjel
T: +386 5 769 00 56
E: tic.stanjel@komen.si
www.komen.si

TIC Cerklje

Močnikova 2,
SI-5282 Cerklje
T: +386 5 373 46 45
E: info@turizem-cerklje.si
www.turizem-cerklje.si

TIC Idrija

Vodnikova 3,
SI-5280 Idrija
T: +386 5 374 39 16
E: tic@visit-idrija.si
www.visit-idrija.si

Informacijska točka Trieste Infopoint

Via dell'Orologio 1,
na vogalu Trga Unità d'Italia,
34121 Trieste
T: +39 040 347 83 12
E: info.trieste@turismo.fvg.it
www.facebook.com/trieste.carso.turismo

Informacijska točka Cividale del Friuli Informacittà

Piazza Paolo Diacono 10,
33043 Cividale del Friuli
T: +39 043 271 04 60
E: informacittà@cividale.net
www.cividale.net

Informacijska točka Gorizia Infopoint

Corso Italia 9,
34170 Gorizia
T: +39 048 153 57 64
E: info.gorizia@turismo.fvg.it
www.facebook.com/Gorizia.Collio.
Isontino.turismo

Turistično društvo Nediške Doline – Pro Loco Valli del Natisone

Via Alpe Adria 13/3
T: +39 349 324 11 68
E: info@nediskedoline.it
www.vallidelnatisone.eu
www.nediskedoline.it

Turistično društvo Foljan Sredipolje – Pro loco Fogliano Redipuglia

Via III Armata 54,
34070 Fogliano Redipuglia
T: +39 048 148 91 39
E: info@prolocofoglianoredipuglia.it

Informacijska točka Monfalcone Infopoint

Via Ceriani 10 piano terra
biblioteca comunale, 34074 Monfalcone
T: +39 0481 494229
E: iat@comune.monfalcone.go.it
www.turismo.fvg.it

Naziv izdajatelja: SPIRIT Slovenija, javna agencija
Besedilo: Agencija za marketing v turizmu Nea Culpa
Lektura: Prevajalska agencija Julija
Oblikovanje: Agencija za marketing v turizmu Nea Culpa
Fotografije: Nea Culpa in arhiv SPIRIT Slovenija, javna agencija
Tisk: Collegium Graphicum d.o.o.
Naklada: 20.000 izvodov
Datum: 14. 10. 2013

PARTNERJI

PP1 Univerza na Primorskem, Fakulteta za turistične študije - Turistica / Università del Litorale, Facoltà di Studi per il Turismo - Turistica

PP2 Primorski tehnološki park d.o.o.

PP3 Consorzio per l'AREA di ricerca scientifica e tecnologica di Trieste

PP4 Slovensko Deželno Gospodarsko Zdrženje / Unione Regionale Economica Slovena

PP5 Fondazione Università Ca' Foscari Venezia

PP6 S.I.PRO. Agenzia Provinciale per lo Sviluppo S.p.A

Projekt T-lab povezuje dežele in ljudi. Poslanstvo vseh partnerjev projekta z javno agencijo SPIRIT Slovenija na čelu je spodbujanje inovativnosti v turizmu v čezmejni regiji, ki povezuje Slovenijo in Italijo. Za to območje je ključna krepitev prepoznavnosti turistične ponudbe in s tem povečevanje njene konkurenčnosti, za kar si zavzemajo prav vsi, vključeni v aktivnosti T-lab.

Glavni cilji projekta so: podpora pri nastanku novih podjetij v turističnem sektorju, spodbujanje uporabe novih znanj in inovativnih pristopov, vzpostavitev čezmejnega portala www.tourism-lab.eu, povezovanje turističnih akterjev v programskem območju in spodbujanje skupnega oblikovanja turističnih produktov.

Brošura Soča, povej je pomemben dokaz o uspešnosti čezmejnega povezovanja turističnih akterjev. Prav povezovalne aktivnosti T-lab so stoletje po soški fronti pomagale vzpostaviti veliko mrežo za razvoj in trženje skupne turistične ponudbe.

Publikacija je na voljo v slovenskem, italijanskem, angleškem in nemškem jeziku. V elektronski obliki je dostopna na spletni strani www.tourism-lab.eu. Za vsebino te publikacije je odgovoren izključno avtor, to je SPIRIT Slovenija, javna agencija. Vsebina publikacije ne odseva nujno stališča Evropske unije.

Projekt T-lab je sofinanciran v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev.

Progetto T-LAB finanziato nell'ambito del Programma per la Cooperazione Transfrontaliera Italia - Slovenia 2007-2013 dal Fondo europeo per lo sviluppo regionale e dai fondi nazionali.

